

զիացւոց բանակն տէր եղեր էր Արապիի բանակատեղւոյն . զոր թողուցեր էին Եգիպտացիք առանց դիմագրութեան : Աղեքսանդրիայէն զրուած նամակ մը 'ի 19 սեպտեմբերի կը ծանուցանէ, որ և Արապիի կործանումն ոչ թէ ետք քաշուիլ մ'եղաւ, այլ անկանոն և գահավիժք փախուստ մը » :

Նոյն օրուան մէջ Անդղիացիք տիրեցին Զակաղիկի և ուրիշ ամրութեանց . երկրորդ օրն հեռուէն երեցան Գահիրէի ոսկեզօծ գմբեթաց գագաթմունքն և մինարէից ծայրերն . երեկոյեան ժամը 6ին բանակն 'ի Գահիրէ մտաւ յաղթանակօք, ողջունուելով քաղաքին մեծամեծներէն, որոնք մէկէն Հնազանդութեան ցոյց սուսին : Արապիի բանակին մասցրուներն Անդղիացւոց ձեռքն ինչան . Արապի և իւր ընկերներն առանց դէմ զնելու անձնատուր եղան, և 20 հատի շափ ապստամբ զիխաւորաց հետ Աղեքսանդրիա տարուեցան Սեպտեմբերի 15ին Ռւզլէյ, ըստ իրեն առաջուց առած խոստման, յաղթութեամբ մըտաւ 'ի Գահիրէ, և հեռագրեց 'ի Լուտրա և Պատշերազմն աւարտեցաւ » : Արապիի այս յանկարծական կործանումն բոլոր աշխարհ զարմացմամբ լեցուց : Թէլլ-էլ-Քէպիրի պարտութիւնն միացաւ Գաֆր-էլ-Դուարի անձնատրութեան հետ . առանց Անդղիացւոց յար-

ձակմանն սպասելու, հրամանատարն Մուսղափաքա անձնատուր եղաւ վուազուրագիսին, Փոխարքայն ձեռք առնուվիրեն, յԱնդղիացւոց պարգևեալ իշխանութեան վարչութիւնը, իրբն առաջին միջոց ապահովութեան, լուծեց եղիպտական բանակը : Բոլոր Արապիի կողմանակիցը իրենց զէնքերն յանձնեցին : Փոխարքայն իրեն արքունիքն դառնալով 'ի Գահիրէ, մեծ հանդիսիւ ընդունուեցաւ . և անդէն սկսաւ ետեէ ըլլալ եղած աւերմանց դարման տանելու :

Ուղլէյ, և Սիյամուր երկուքն ալ Անդղիայ տէրութենէն 'ի վարձ իրենց արժանեացն՝ Լորտից խորհրդարանին անդամ ընտրուեցան՝ պարուն շրադիր անունն ստանալով :

Այսպիսի ժատերական վերջ մ'ունեցաւ ահա Եգիպտական խնդիրն . զոր ապագայ պատմիչը 'ի զիր զրոշմելու ատեն, Անդղիացւոց քաջարտութեան, Եգիպտացւոց յուսահատ և Վայրենի ճգանց հետ պիտի չմոռնան, թաթաւելով իրենց գրիխն անթիւ անմեղ արեանց և արտասուաց մէջ, արձանացընելու յապագայ գարս նաև անոնց արդարացի բողոքն՝ ընդդէմ արիւնարբու կրից մարդկութեան :

Հ. Ա. Թ.

Եղովուն յատակն :— Միջերկրականն, որ մեծաթիւ կղզիներ և աւազակոյտեր ունի, խիստ անհաւասար յատակ մը կը ներկայացընէ, ծածկուած աւազով անդղով մէջ, և տղմով կամ կենդանաբոյուն շներով փոքրագոյն խորութեանց մէջ, քանի մը տեղեր, մանաւանդ 'ի սիկիլեան Արշիպեղագոսին, յատակն սեպաձեն կը բարձրանայ, մինչեւ գրեթէ երեսը, հերձեալ 'ի բաղմանթիւ ժայռու : Մալթայի և կրեսէի մէջ եղած խորութիւնն մեծ է, ուր խորաչափն կը հասնի 3900 մեղրի . կրետէի և կիպրոսի մէջ 2000ի . Աղրիական աւելի ցած է, զանազանելով 100էն մինչև 200 մեղր հիւ-

սիսային կողմերը . սակայն դէպ 'ի Գագրայ, անդունդն մինչև 1400 մեղրի կ'իշնէ : Խտալից արևմտեան կողմերը մեծագոյն խորութիւնն հազիւ 200 մեղրի կը հասնի : Ընդ մէջ Աղրիկէի, Սպանիոյ, Սիկիլիոյ, Սարտենիոյ, Գաղղիոյ, յատակը կը տարրերի 1000էն մինչև 2000, ի մեծագոյն խորութեանէ խորաշափով վեր բեր բերած կենդանաբոյով շատ դոյջնագիւտ են, այլ աղմային մասին մէջ կը յորդեն խօգք, ջրիմնուք, ոսկրեղէն ձկոնք, աճառապատք, ծովաստեղք, գլխան ձկունք, գորդոնայք, ողնիք, մեղուսայք և առ հասարակթուլատարեք :